

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Невід'ємною частиною господарської діяльності будь-якого суб'єкта господарювання є організація обліку, перевірка та аналіз розрахунків з персоналом заробітної плати, основного джерела доходів працівників підприємства, використовується як важлива ідея економічні важелі управління суб'єктом господарювання. Це дозволяє контролювати ефективно використання трудових ресурсів у процесі виробництва.

Розрахунки по заробітній платі є критично важливою функцією будь-якої бізнес-організації, і помилки або неточності в цьому процесі можуть призвести до значних фінансових та юридичних наслідків. Точні та своєчасні розрахунки по заробітній платі є не тільки важливими для підтримки морального духу та задоволеності працівників, але й забезпечують дотримання різних нормативно-правових актів та податкового законодавства. В останні роки важливість точних розрахунків по заробітній платі зростає через ускладнення податкового законодавства, трудового законодавства та динаміку ринку праці. Тому для бізнесу важливо мати чітке розуміння бухгалтерського обліку, аудиту та економічного аналізу в контексті розрахунків із заробітної плати.

Метою даної роботи є комплексний аналіз бухгалтерського обліку, аудиту та економічного аналізу в контексті розрахунків з оплати праці. У роботі будуть розглянуті різні етапи, пов'язані з розрахунками по заробітній платі, включаючи збір даних, обробку та складання звітності. Крім того, будуть розглянуті різні стандарти бухгалтерського обліку та аудиту, які застосовуються до розрахунків із заробітної плати, а також роль економічного аналізу в розумінні фінансових наслідків цих розрахунків. Метою роботи є забезпечення детального розуміння складності розрахунків із заробітної плати та їх важливості для бізнесу.

Предметом роботи є аналіз обліку, аудиту та економічного аналізу розрахунків з оплати праці. У роботі будуть розглянуті різні аспекти розрахунків з оплати праці, включаючи нормативно-правову базу, збір та обробку даних,

стандарти бухгалтерського обліку та аудиту, а також економічний аналіз. У доповіді також будуть розглянуті різні виклики та можливості, пов'язані з розрахунками по заробітній платі в сучасному бізнес-середовищі, що швидко розвивається.

Об'єктом дослідження є господарська діяльність ДП «Ясінянське лісомисливське господарство».

У рамках досягнення визначеної мети були поставлені наступні завдання:

- надати огляд нормативно-правової бази, що регулює розрахунки по заробітній платі;
- розглянути різні етапи розрахунків по заробітній платі, включаючи збір, обробку та звітність;
- проаналізувати різні стандарти бухгалтерського обліку та аудиту, які застосовуються до розрахунків із заробітної плати;
- дослідити роль економічного аналізу в розумінні фінансових наслідків розрахунків із заробітної плати;
- вивчити виклики та можливості, пов'язані з розрахунками по заробітній платі в сучасному бізнес-середовищі;
- надати рекомендації щодо підвищення точності та ефективності розрахунків з оплати праці в бізнес-організаціях.

Проведений послідовний і неупереджений аналіз джерел, досліджень і публікацій, у яких було започатковано розв'язання цієї проблеми і на які можна опиратися при даному дослідженні, засвідчив, що заявлена тема потребує подальшого фахового вивчення.

Методологічною основою роботи є принцип об'єктивності, достовірності у висвітленні поставлених питань у дослідженні проблеми. Робота написана з використанням описового, порівняльного та структурно-системного методів.

Практичне значення дослідження полягає у можливості використання даного матеріалу при підготовці до лекцій та семінарських занять, а також при підготовці до практики.

Таким чином, в даній роботі було проведено комплексний аналіз обліку, аудиту та економічного аналізу розрахунків з оплати праці. У роботі будуть розглянуті різні етапи, пов'язані з розрахунками по заробітній платі, включаючи збір даних, обробку та складання звітності. Крім того, будуть розглянуті різні стандарти бухгалтерського обліку та аудиту, які застосовуються до розрахунків із заробітної плати, а також роль економічного аналізу в розумінні фінансових наслідків цих розрахунків. Метою роботи є надання детального розуміння складності розрахунків із заробітної плати та їхньої важливості для бізнесу, а також рекомендацій щодо підвищення їхньої точності та ефективності.

Структура даного дослідження включає: вступ, основну частину, що складається з 3 розділів, загальні висновки, список використаних джерел та додатки. Обсяг роботи складає 85 сторінок. Список літератури складається з 45 найменувань.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У розділі 1 «ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА АНАЛІЗУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ПІДПРИЄМСТВА» досліджено економічну та соціальну сутність поняття заробітної плати. Визначено, що оплата праці в Україні є життєво важливим аспектом економіки та суспільства. Її економічну сутність можна зрозуміти з точки зору впливу на продуктивність, зайнятість та економічне зростання, а соціальну сутність – з точки зору впливу на рівень життя, соціальну рівність та людську гідність. Виокремлено основні аспекти нормативно-правового регулювання обліку, аудиту та аналізу заробітної плати. Основним законодавчим елементом, який регламентує застосування форм і систем оплати праці в Україні є Кодекс законів про працю України, в якому викладено основні принципи оплати праці Розкрито організаційні аспекти обліку розрахунків із заробітної плати підприємств.

У розділі 2 «ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЯСІНЯНСЬКЕ ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО» визначено основні аспекти синтетичного та аналітичного обліку досліджуваного підприємства. Узагальнення інформації про виплати працівникам здійснюється на рахунку 66 “Розрахунки за виплатами працівникам”, який є пасивний, балансовий, розрахунковий і має відповідні субрахунки. Розкрито порядок створення та подання звітності із плати праці підприємства. Звіти з оплати праці містять детальну інформацію про нарахування та виплати заробітної плати працівникам, включаючи розрахунки з ПДФО та військовим збором, нарахування відпусток та інші складові оплати праці. Описано особливості організації та методики аудиту оплати праці досліджуваного підприємства. Організація аудиту розрахунків з оплати праці містить наступні процедури: попередній аналіз документації з розрахунків з оплати праці; формування плану аудиту; проведення аудиту розрахунків з

оплати праці; складання звіту про результати аудиту; контроль за виконанням рекомендацій; періодичність аудиту.

У розділі 3 «АНАЛІЗ НАЯВНОСТІ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ТРУДОВИХ РЕСУРСІВ ДЕРЖАВНОГО ПІДПРИЄМСТВА «ЯСІНЯНСЬКЕ ЛІСОМИСЛИВСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО» здійснено аналіз забезпеченості, складу та руху трудових ресурсів підприємства. Проведений аналіз свідчить, що досліджуване підприємство не здійснювало активних заходів щодо приваблення нових працівників та збереження існуючих. Це може вплинути на ефективність та конкурентоспроможність підприємства. У виробничому процесі були використані нові технології, що дозволили зменшити кількість робітників, але збільшити продуктивність роботи. Здійснено оцінку ефективності використання трудових ресурсів. Основними показниками ефективності використання трудових ресурсів підприємства, є продуктивність працівників, вартість працівника та коефіцієнт використання робочого часу. А також розроблено напрямки підвищення продуктивності праці на досліджуваному підприємстві. На підприємстві можна використовувати багато різних способів підвищення продуктивності праці, а саме: використання сучасного обладнання та технологій; підвищення кваліфікації працівників; організація ефективної системи управління персоналом; оптимізація робочого процесу; запровадження системи мотивації працівників.

ВИСНОВКИ

В даній дипломній роботі було досліджено теоретичні, організаційні та методичні особливості обліку і аудиту розрахунків з оплати праці на прикладі державного підприємства «Ясінянське лісомисливське господарство», а також проведений аналіз наявності та ефективності використання трудових ресурсів підприємства.

На сьогодні, «оплата праці» та «заробітна плата» є тотожними поняттями. Для України, як і для інших держав «оплата праці» є суттєвим аспектом економіки та суспільства. Її економічна сутність трактується багатьма різними вітчизняними і зарубіжними науковцями та нормативно-правовими актами виходячи з точки зору впливу на продуктивність, зайнятість та економічне зростання, а соціальна сутність трактується з точки зору впливу на рівень життя, соціальну рівність та людську гідність. У нинішній час, реформувань економіки, доволі часто міняється нормативно-правова база із питань оплати праці, впроваджуються різні механізми, спрямовані на покращення розрахунків з оплати праці і соціальним страхуванням. Однак, ще багато роботи потрібно зробити для того, щоб оплата праці в Україні сприяла як економічному зростанню, так і соціальній рівності.

Нормативно-правова база щодо виплати працівникам заробітної плати на підприємствах і організаціях представлена трьома рівнями, а саме: макрорівень, мезорівень та мікрорівень. Основними нормативними документами є: Конституція та ЗУ «Про оплату праці», Кодекс законів про працю, НП(С)БО 26 «Виплати працівникам», ЗУ «Про відпустки», Постанови Кабінету міністрів України, Інструкції та рекомендації та ряд ін. Застосування форм і систем оплати праці в Україні регулюється, Кодексом законів про працю України, в якому викладено основні принципи оплати праці. Насамперед, обираючи форму оплати праці, а саме відрядну або погодинну, необхідно відштовхуватися від того який характер роботи виконують наймані працівники.

Організаційні аспекти обліку заробітної плати на підприємстві є важливими для забезпечення належної компенсації працівникам за їхню працю. Організаційна структура, зазвичай, тісно пов'язана з відділом кадрів та бухгалтерією, а використання електронних систем розрахунку заробітної плати є ключовим аспектом цього процесу. Процедури та процеси, такі як розрахунок заробітної плати та підготовка звітів по заробітній платі, є складними, але вони мають особливе значення для забезпечення точності та відповідності.

На досліджуваному підприємстві бухгалтерський облік відіграє головну роль у забезпеченні точного розрахунку заробітної плати для кожного працівника. Він відображає відповідні форми і системи оплати, а також кількість і якість витраченої праці. Ведення бухгалтерського обліку щодо заробітної плати є важливим для виконання фінансових зобов'язань підприємства, зокрема, виплати податків та інших соціальних відрахувань. Щоб його розрахунок був точним він повинен відображати всі фактори, що впливають на заробітну плату, такі як премії, доплати, відрядження, відпустки, лікарняні та інші види оплати праці. Крім того, необхідно забезпечити вчасне та правильне нарахування податків та відрахувань на соціальні потреби, щоб уникнути штрафних санкцій від податкових та інших контролюючих органів. Важливим елементом бухгалтерського обліку заробітної плати є також дотримання відповідних нормативно-правових актів та внутрішніх правил підприємства щодо оплати праці. В цілому, бухгалтерський облік заробітної плати є важливим елементом ефективного управління підприємством.

Аудит розрахунків з оплати праці є основним елементом ефективного функціонування системи оплати праці на підприємстві. На ДП «Ясінянське лісомисливське господарство» аудит складається з шести етапів. Зокрема, сюди входить: попередній аналіз документації, формування плану аудиту, вивчення системи внутрішнього контролю і організації бухгалтерського обліку, проведення аудиту з розрахунків з оплати праці, виявлення неточностей у системі розрахунків та контроль за виконанням рекомендацій і надання

підтримки у вирішенні виниклих проблем. Аудит дозволяє виявляти помилки та недоліки у розрахунках, надає можливість забезпечувати дотримання законодавства та укладених угод з працівниками, а також підвищувати рівень довіри та задоволеності працівників відносно системи оплати праці на підприємстві. Таким чином, аудит розрахунків з оплати праці є необхідним елементом ефективного управління персоналом на підприємстві.

Аналіз забезпеченості, складу та руху трудових ресурсів підприємства є важливим у діяльності ДП «Ясінянське лісомисливське господарство», оскільки дозволяє оцінити наявні ресурси, їх якість та ефективність використання. З проведеного аналізу руху працівників було з'ясовано, що коефіцієнт обороту по прийому збільшився на 37,93 %, що є позитивним показником. Проте коефіцієнт обороту по вибуттю також незначною мірою збільшився. Щодо коефіцієнту постійності персоналу, то він зменшився на 1,66 %. Це може свідчити про збільшення кількості працівників, які працюють менше 3 років, або про зменшення кількості працівників з більш довгим стажем в компанії. Оскільки на підприємстві відбувається збільшення загальної кількості працівників, які входять та виходять з компанії, то коефіцієнт плинності кадрів збільшився на 8,44 %.

Оцінка ефективності використання трудових ресурсів дозволяє зрозуміти наскільки ефективно використовуються трудові ресурси та як можна їх оптимізувати для досягнення максимального результату. У 2022 році на ДП «Ясінянське лісомисливське господарство» продуктивність праці, порівняно з попереднім роком зросла, що свідчить про позитивну динаміку використання трудових ресурсів. Також, для оцінки ефективності використання трудових ресурсів підприємство може використовувати інші показники, такі як середня продуктивність на одного працівника, середні витрати на заробітну плату на одиницю продукції та час на виконання одиниці продукції.

Таким чином, в результаті аналізу наявності та ефективності використання трудових ресурсів ДП «Ясінянське лісомисливське господарство» було зроблено

ряд рекомендацій щодо вдосконалення управління трудовими ресурсами. У тому числі, рекомендується впровадження системи моніторингу та аналізу продуктивності праці, розробка та впровадження програми планування кадрового потенціалу підприємства, покращення системи рекрутингу та підбору кваліфікованих кадрів, вдосконалення системи управління персоналом та взаємодії з працівниками, а також розробка та впровадження програми мотивації працівників та підвищення їх задоволеності роботою.

Реалізація вищенаведених рекомендацій дозволить підвищити ефективність використання трудових ресурсів підприємства та забезпечить його стабільний розвиток.

Список основних джерел

1. Сіменко І. В., Косової Т. Д. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Київ, 2013. 384 с.
2. Податковий кодекс України. *Відомості Верховної Ради України (ВВР)*, 2011, № 13-14, № 15-16, № 17, ст.112). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/lawt>
3. Арап Г. В., Пахомова І. Г. Шляхи вдосконалення аудиту оплати праці. *Вісник Дніпропетровського університету*. 2010. Серія «Економіка». Вип. 4 (2). С. 149-155.
4. Баранов О., Міклуха С. Удосконалення системи аудиту оплати праці: проблеми та шляхи вирішення. *Довідник економіста*. 2014. № 10. С. 50–55.
5. Брік С. В., Дегтяр Д. В. Шляхи вдосконалення організації обліку оплати праці на підприємстві. *Вісник НТУ «ХПІ»*. 2015. № 60 (1169). С. 94-97.
6. Бухгалтерський управлінський облік / Ф. Ф.Бутинець та ін. Житомир, 2015. 480 с.
7. Волкова І. А. Фінансовий облік: навч. посіб. Київ, 2014. 224 с.
8. Григоревська О. О., Христос І. В. Шляхи удосконалення організації бухгалтерського обліку розрахунків з оплати праці на підприємстві. 2015. Вип. 2. С. 97-105. URL: <http://nbuv.gov.ua>.
9. Дубіна М. В., Калягіна О. М. Нормативне регулювання та забезпечення обліку розрахунків з оплати праці на сільськогосподарських підприємствах. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2015. Вип. 1. Ч.1. С. 149-152.
10. Жук Н. Л. Первинний облік праці та її оплати на сільськогосподарських підприємствах. *Облік і фінанси*. Київ, 2005. № 7. С. 59-62.
11. Завіновська Г. С. Економіка праці : навч. посіб. Київ, 2015. 158 с.
12. Закон України «Про оплату праці» від 24.03.1995 р. № 108/95. ВР. Зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
13. Іванова М. І., Варяниченко О. В. Порівняння та використання сучасних методів оплати праці. *Ефективна економіка*, 2017. № 5. С.117- 121.

14. Кантаєва О. В. Герасимчук Л. С. Шляхи удосконалення обліку оплати праці. *Молодіжний науковий вісник УАБС НБУ*. 2015. № 2. С. 10.
15. Кодекс законів про працю України (КЗпП) URL: <https://www.work.ua/k7>.
16. Лєско І. О. Особливості обліку виплат працівникам на гірничозбагачувальних комбінатах метінвест холдінгу. 2013. Вип. 10 (3). С. 416–423. URL: <http://nbuv.gov.ua/>
17. Фінансовий облік : підручник / [Я. Д. Крупка, З. В. Задорожний, Н. Я. Микитюк та ін.] Київ, 2013. 551с.
18. Мардус Н. Ю. Кригіна В. В. Особливості обліку, аудиту і аналізу оплати праці на підприємств. Дослідження та оптимізація економічних процесів «Оптимум–2016»: тр. 12-ї Міжнар. наук.-практ. конф., (Харків 6-8 грудня 2016 р.). Харків, 2016. С. 29-31.
19. Матюх С. А. Типологія національних систем оплати праці в країнах з ринковою економікою. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2016. № 3. С. 174–179.
20. Мельник Т. Г. Теоретичні підходи до системи обліку та аналізу розрахунків з оплати праці. *Управління розвитком*. 2015. № 2(78). С. 122.
21. Оляднічук Н. В. Бухгалтерський облік розрахунків за виплатами працівникам та його удосконалення. 2015, 214 с.
22. Орлов І. В. Проблемні питання обліку виплат працівникам: аналіз дисертаційних робіт. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки, 2010. Вип. 18 (1). С. 141–146.
23. Пахомова І. Г., Арап Г. В. Вдосконалення аудиту оплати праці. URL: <http://intkonf.org/>
24. Петухова Т. О., Богданович О. Л., Галенко І. В. Теоретичні основи обліку праці та зарплати в сучасних умовах. *Вісник економіки транспорту і промисловості*. 2018. №64 С. 61-68.
25. Плахтій Т. Ф. Удосконалення моделі аналітичного обліку розрахунків за виплатами працівників. 2013, с. 74, 120. Т.Ф. URL: <http://irbis-nbuv.gov.ua>.

26. Покатаєва О. В. Кошулинська Г. О. Шляхи вдосконалення системи оплати праці на підприємстві. Держава та регіони. *Науково-виробничий журнал*. Серія: Економіка та підприємництво. 2010. № 3. С. 139-141.
27. Портянка А. Г. Контроль розрахунків з оплати праці. *Економічні проблеми сталого розвитку*: матеріали міжнародної науково-практичної конференції. Сумський державний університет, 2013. Т. 4. С. 277-279.
28. Порядок нарахування середньої заробітної плати, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 08.02. 1995р №100. Зі змінами. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>.
29. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 26 «Виплати робітникам». URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
30. Про оплату праці : Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95-ВР URL: <http://zakon0.rada.gov.ua0>.
31. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України, № 996-ВР URL: <http://zakon.nau.ua4>.
32. Про затвердження типових форм первинного обліку особового складу: Наказ Міністерства статистики України від 27.10.1995 р. № 277 URL: <http://zakon.nau.ua2>.
33. Про затвердження типових форм первинної облікової документації зі статистики праці: Наказ Держкомстату України від 5.12.2008 р. № 489 URL: <http://zakon.nau.ua/doc/?uid=1157.103.0>
34. Про затвердження типової форми первинного обліку № П-2 «Особова картка працівника»: Наказ Держкомстату України, № 495/656 URL: <http://pro-u4ot.info/5>.
35. Редзюк Т. Ю., Дем'яненко С. С. Особливості контролю розрахунків з оплати праці. Глобальні та національні проблеми економіки. 2015, С. 1027-1031.
36. Садовніков О. А., Сировой Г. В. Сучасні проблеми обліку розрахунків з оплати праці та удосконалення їх шляхів. *Вісник Східноукраїнського*

національного університету імені Володимира Даля: науковий журнал. 2011. № 8(162). Ч. 1. С. 76 – 83.

37. Саух І. В. Документальне забезпечення розрахунків з оплати праці. Проблеми теорії та методології бухгалтерського обліку, контролю і аналізу. 2011. № 1(19). С. 311-319.
38. Семенов Г. А. Андрущенко Л. О. Організація обліку розрахунків з персоналом з оплати праці. *Держава та регіони*. 2009. № 2. С.180-187.
39. Сирцева С. В. Проблеми обліку розрахунків за виплатами працівникам в сучасних умовах. *Вісник Причорноморської регіональної науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу*. Миколаїв, 2011. 133 с.
40. В. Сопко, З. Гуцайнюк, М. Щирба, М. Бенько. Бухгалтерський облік: навч. посіб. Тернопіль, 2005. 496 с.
41. Тертичний О. О. Сучасні системи оплати праці. 2013. № 2. С. 62-67. URL: <http://zt.knteu.kiev.ua/>.
42. Ткаченко Н. А. Напрями удосконалення організації облікового відображення оплати праці в регістрах журнально-ордерної форми. *Економіка АПК*. 2015. № 10. С. 64–71.
43. Фаріон В. Я. Облік витрат на оплату праці в спиртовій промисловості : автореф. дис. канд. ек. наук. Тернопіль, 2011. № 1. С. 191-194.
44. Фінансовий облік 2: навч. посіб. / [Н. М. Ткаченко, О. В. Борова, І. Л. Цюцяк, А. Л. Цюцяк] Київ, 2014. 456 с.
45. Яременко, Л. М. Концептуальні засади оплати праці в умовах ринкової економіки. *Економічний вісник Переяслав-Хмельницького університету ім. Григорія Сковороди*. 2010. №15.1. С 187.